

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

ЗАШТИТНИК ЛИСТУ:

Његова Светост Патријарах српски
Георгије Бранковић

ГЛАВНИ УРЕДНИК:
Јован Живановић

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:
Иван Маширевић

Бр. 7.

Излази једанпут ме-
сечно

Цена је листу на годину
4 К. или 5 дин.

Година
IV.

Његова Светост Георгије Бранковић српски патријарах.

ЖИВЕО НАМ ПАТРИЈАРАХ СРПСКИ
ГЕОРГИЈЕ БРАНКОВИЋ

13. марта ове године навршује наша поглавица црквена Његова Светост преузвишени Господин *Георгије Бранковић* патријарах српски **седамдесету годину живота** а наскоро затим 29. априла навршује **десету годину патријарашког достојанства** „*Српски Пчелар*“ и као српски и као пчеларски лист сећајући се ових важних и значајних одсека у животу патријарха Георгија, сећа се са благодарношћу и многих добрих и племенитих дела и заслуга Његових, које су значајне по Српски народ.

Патријарах Георгије делима и заслугама својима уписао је на видно место име своје у повесници свога народа.

Кад погледамо у прошлост Његову до 1855 године када отпочиње Његов јаван живот и рад, угледаћемо редак пример умна, вољна, вредна, издржљива, родољубива раденика; угледаћемо необична раденика, који се једино својим радом и делима подигао до највећег достојанства у народу своме.

Рад и дела Његова јесу видљиви знаци Његове верне и ревносне службе Богу и краљу, народу српском и домовини.

Од врло многих племенитих дела и заслуга патријарха Георгија поједина се величином и значајем особито одликују. Међу тима најзначајнија су дела, којима је утврђивао два основна ступа народне среће и напретка т. ј. цркву и школу.

Његовим настојавањем и радом као проте сомборскога унапредила се српска учитељска школа сомборска; На Његово заузимање основао је бачки епи-

скоп Платон закладу „Платонеум“; као одличан члан разних корпорација као црквене и политичне општине, жупаније и т. д. много је учинио за опће добро а особито као један од најодличнијих посланика на народним саборима и чланова саборскога одбора од год. 1861 и даље, много је добра учинио цркви српској и школи.

Као епископ темишварски, Георгије Бранковић служећи се богатим знањем и искуством својим, уредио је дотле не баш уређену епархију своју и унапредио ју је.

Као патријарах за ово кратко доба подигао је и уредио богословију да може одговарати своме задатку и угледу. Основао је и подигао манастирску школу у Хопову, која се на жалост није могла одржати и ако би од велике вредности била; обдарио је цркве, особито цркву саборну у Карловцима утварима и одеждама у вредности од 10.000 круна; кад је год требало, стао је на бранич светиње православља, виђамо Га како очински брани и чува светиње своје цркве и народа када се покренуле оно црквене реформе; виђамо Га где призива св. Духа и благосиља митрополијски збор; у Загребу подиже реч у одбрану светиње од небратске и сурове заслепљености пред самим владарем; Оснива фонд св. Саве са првим улогом од 20.000 кр., да њиме сачува и одржи српске основне школе као основу српске народности; у Кулпину као месту свога рођења оснива фонд за издржавање основне школе, купивши 30 јутара земље а уз то подиже лепу зграду за школу у вредности од 10.000 круна. Тако исто подигао је у Белом Брду врло лепу зграду за школу у вредности од 14.000 кр. и успоставио српску вероисповедну школу; Подигао је прекрасну зграду за српску учитељску школу сомборску и снабдео школским намештајем, све у вредности од 80.000 кр. На тој згради која је на видном месту стоји ћирилицом исписан натпис. Српским гимназијама у Карловцима и у Новом Саду поклања 4000 кр. Уписује богословију Карловачку,

српске гимназије и учитељске школе за чланове „Матице Српске“. Помаже лепу књижевност поклонив „Бранкову Колу“ 2000 кр. помаже уметност и то српску, најбољи је сведок томе слика Паје Јовановића „Сеоба Срба“, Његовим заузимањем оснива се у Карловцима српска манастирска штампарија; Његовим заузимањем ступила је у живот давно очекивана мировинска уредба за српско свештенство, професоре и чиновнике. Под његовом врховном управом и председништвом врше сви органи најтачније своје задатке особито у архидијезези. Његово родољубље прострло се на целу митрополију карловачку, и жеља му је да уреди још неуређену аутономију.

Овим нису избројана још сва дела патријарха Георгија за добро и срећу свога народа, то је тешко и изређати. Но „Српски Пчелар“ мора овде још споменути као што је већ више пута споменуо да је његова заслуга што данас он постоји, и врши постепено свој задатак на добро својих читалаца. Патријарх Георгије много пута се истакао као заштитник пчеле и пчеларства. Он је учинио да је пчеларство у карловачкој богословији обвезан предмет; он се примио заштите „Српскога Пчелара“ обећавши да ће накнадити евентуалан дефицит; Његовом наклоношћу према пчеларству уведено је пчеларство као економска грана у Фрушкогорским манастирима; под Његовом заштитом иде се за тим, да се у црквама троши само пчелињи восак и да се у ту сврху оснује у којем манастиру фабрика за свеће.

Ето то је тек бледа слика дѣла и заслуга Његове светости патријарха Георгија, коју доносимо са великом благодарношћу на свему што је добра учинио, молећи се Богу да уздржи на престолу патријарашком патријарха Георгија још дуго здрава и крепка, на срећу и славу српске цркве и народа. Молимо се Богу да благослови најновије велико дело патријарха Георгија, којим мисли отпочети осми деценијум живота а други патријарашког достојанства, да са бла-

гословом Божјим сретно приведе крају давно очекивану потребу **богословског семеништа.**

У коју сврху улаже Патријарх Георгије 200.000 круна.

Да Бог живи патријарха Георгија на многа-ја љета!.

По чему се познаје добар пчелар и како га пчеле за то награђују.

„Какав дар, тако и уздарје“.

Нема благодарнијег створења на свету од вредне пчелице, а нема ни лепше ни узвишеније забаве од пчеларења. Ни једна животиња уопће а посебно из света зглав-кара (инсеката) не пружа ономе коју негује и за њу се стара, толико свестране користи, као вредна и неуморна пчелица. Јер, док је корист од других животиња које човек тимари, само материјална; вредна пчела поред тога, што награђује својега пчелара материјално, обогађује га још и морално, јер му opleмењује душу, снажи га морално и утврђује у побожности. Ко је радостан, у пчелињаку своје постаје блажен; ко пак тужан и незадовољан, наћи ће мелема у посматрању божје пчелице. Кога су обрвали пороци као леност, неумереност у јелу у пићу, мржња према брату и пријатељу, — нека иде у пчелињак, па ће се извидати. Вредна пчела учи и опомиње свакога ко хоће да је чује, као и старог протопот Недељка, са речима: „ти нијеси од овог свијета, ма да ти је на земљи кол'јевка“. Ова свакоме, ко хоће да је разуме показује „путе у небеса, у насеље раја божијега“. Па имали дакле узвишеније забаве од пчеларења и срећнија човека од права пчелара!

Није чудо, што је речено да су пчелари махом добри и поштени људи; јер радити и проводити слободне часове у посматрању вредне пчелице, па не оду-

шевити се делма Онога, који је премудрошћу све створио, па не оплеменити душе и срца својега — не могуће је.

Јесте, али у пчели може уживати и њезиним животом и радом може се користити само онај, ко познаје живот њезин и ко се труди да што дубље завири у тајне кошнице.

Па кад је пчела кадра тако утицати на душу и срце онога, који је једаред упозна; то је дужност свакога, ко намисли њоме се бавити и с правом име пчелара носити, потрудити се да проучи живот њезин те да се с њоме што боље упозна; јер, само онај који је буде добро упознао, биће кадар пригрлити је оном љубављу, коју она у истини заслужује.

Није то свеједно бити прави пчелар или само кокетовати са пчелом и пчеларством. Пчела тражи од пчелара праве љубави, и само тада љубав љубављу враћа.

За то, ко своје пчеле истинито љуби, тај све знање и умеће своје употребљава на то, да својим драгим пчелама угоди и у сваком погледу од што веће помоћи буде. Тако добар пчелар стара се:

1.) Да нађе за пчелињак згодно место, у закљону од ветра, на пригревици, где влада мир и тишина а што је најглавније, да им паша није далеко.

2.) Засађује по пчелињаку ониска дрвета, да би кошнице у време јаких жега имале хлада и да би се ројеви имали где хватати.

3.) Дobar пчелар брине се за згодне станове својим пчелама, те их смешта у кошнице које им годе и које су ономе крају где пчелари најприкладније.

4.) Ако у близини нема или нестане паше, те нема изгледа да ће се на брзо повратити, неће брижан пчелар допустити, да му вредне пчеле чаме и пропадају, него ће их преносити за бољом пашом. Истина, каже се да пчела по по сахата далеко лети око свога пчелињака, али добар се пчелар не осврће на то, јер зна да је велика разлика јесу ли пчеле окружене добром пашом или су од ње предалеко.

5.) Код добра пчелара имају пчеле у кошницама задоста меда и у рђавој години, јер добар пчелар није лаком, него вази да су му прво његове пчеле осигуране а њему што претекне; није дакле бездушан те не допушта да му вредне пчеле код све њихове муке и рада умиру од глади, а он да се слади и пуни џеп свој, већ им оставља меда за доста а ако је потребно и прихрањује их, како би и оне као и „всакое диџаніе“ могле хвалити Господа.

6.) Добар пчелар је што је могуће чешће код својих пчела, — лебди управо над њима, и не ослања се на свога помагача, јер „туђе очи, несигурне вође“. — Кога срце не вуче у пчелињак, већ се тамо нађе само кад треба мед истресати или кошнице тући и пчеле гушити, тај није прави пчелар већ пре „медар“ : јер волети мед а не волети пчелу недостојно је пчелара. И нека животиња воли мед, али мрзи пчеле, али за то ју нико неће назвати пчедаром, већ остаје оно што јесте.

7.) Добар пчелар вази на ред и чистоћу у пчелињаку, па не допушта трави и корову да отима маха те буде згодно склониште жабама, гуштерима и другим непријатељима пчелињим. Трава пред кошницама смета уморним пчелама, јер не могу за дуго из ње да се искобељају, а док се исплету горко се на муче и отресу онај прах цветни кога су тешко накушиле и бог зна из какве даљине пред леѓо донеле. Не уредан и запуштен пчелињак лоша је сведоџба за пчелара, која га одаје, да се пример рада и реда — кога му вредна и чиста пчела пружа — није дотакао срца његова.

8.) Прави пчелар вази на чистоћу и у самој кошници, па не пушта да се силан смет нагомила на патосу, те да постане угодно легло метиљу и разним болестима пчелињим.

9.) Брижан пчелар не допушта да му се његове вредне пчеле даве по разним локвама и барама; него се брине да имају увек у пчелињаку а ако је нужно у рано и не погодно пролеће баш и у кошницама — воде; јер воде треба пчела врло много, више него што би се и помислити могло,

10.) Дobar пчелар као и други добар економ гледа да има све справе, којима ће олакшати пчелама посао и рад, без обзира има ли мало или много кошница. Као што сваки ратар имао он мало или много земље мора имати кола, плуг, дрљачу и остало радило; тако и добар пчелар набавља или сам или у друштву најнужније справе као што је истресаљка (центрифугална справа) и справа за прављење вештач. саћа. Јер, јадан је то рационални пчелар који нема речених справа, те саће из Ђерзонака муља да би дошао до меда, и пушта да му се трутови широм башкаре, јер из неразумне штедње неће да прави или купује вештачко саће.¹⁾

Тако се добар пчелар брине за своје пчеле. Али није без основа речено: какав дар — тако и уздарје⁴. Ова изрека ако пгде, али у пуном смислу може се применити на пчелу и пчелара, јер ни једна животиња сарамерно не наплаћује богатије труд ономе ко је негује, него вредна пчела. Чим јој пчелар боље угађа, тим се она обилније одужује.

Док друге животиње раде само под управом и надзором човека и док је он пуз њих; вредна и мудра пчела дан ноћ без престанка ради и жури се без пчелара свога, да што више блага у своју кошницу нанесе. Она је задовољна ако је газда у недељи дана једаред надгледи. И онда кад пчелар хладује и благује пегове ненморне пчеле са највећом журбом скупљају медљани сок. — Што је пчелињак на повољнијем им месту, тим већма пчеле награђују свога пчелара. — Из захвалности што им сади воћке, те их заклања од тешке жеге и и прави им згоде где ће се ројеви хватати; прелетајући од цветка на цвет оплођава му воће и поврће те бива ово плодовитије. — Ако је нешто утрошио око пренашања на бољу пашу, наплаћују му тај трошак стоструко, јер неописаном журбом и напором пуне кошницу скупоченим воском и лековитим медом. Чим се чешће кошнице пренашају, тим са већом журбом излећу на пашу. — За то што пчелар није циција, већ им за до-

¹⁾ У мом суседству заиста има један пчелар, који са Ђерзонкама тако „рационално“ пчелари, није дакле ово што сам рекао појезија. —

ста меда у кошницама оставља, оне му многоструко дар његов враћају, јер у таким кошницама друштва не малаксавају, па кад ора дође и паша удари могу да је као што треба дочекају и исцрпе. — За то што пчелар помаже својим пчелама чистити смет из кошница, наплаћују му медом, јер не морају саме да дангубе да се пате извлачењем мртвих пчела и чишћењем труња. — И за саму воду, коју им пчелар у појилима пружа не остају му незахвалне, већ му за сваку кап воде враћају толико меда, јер не морају ради воде на далеко да лутају, те да дангубе, даве се и гину од разних непријатеља. — А шта да рекнем, како му наплаћују и богате камате дају на онај новац, који је у центрифугалну и Ричејеву справу уложио. За сваки кгр. саћа што им пчелар дода, награђују га оне са 10 кгр. меда, а уз то саме себи храну траже и саме се хране без бриге свога пчелара, задовољавајући се уз то са најмањом мером, а већи део остављају као ударје своме пчелару.

Где ли је пак морална корист коју нам највреднија и најчистија пчела пружа! Она је најсавршенији проповедник морала, јер у ње дела а не речи говоре.

Свакога ко је разуме утврђује у вери, отвара му очи да се увери о премудрости Онога, који је све створио. Пчела свакога човека учи умерености, реду, чистоти, раду и штедњи. Учи га слози, несебичности, узајамном помагању, најбоље показује шта значи „сви за једнога а један за све“. Она најбоље учи човека, како треба бранити и љубити своју кућу и домовину.

После свега овога, питам штов. читаоца: припадали икојој животињи првенство пред пчелом, јели икоја животиња благодарнија човеку од пчеле, а према томе има ли узвишеније забаве од пчеларења и срећнија човека од права пчелара?!

Јесте нема срећнија човека од права пчелара, али ни већа грешника од онога, ко их пренебрегава и држи као од беде дакле назови пчелара.

Пчела не мари за кокетовање, него хоће праве истините љубави; па за то пчелица својим немудрим

језиком, непрестано говори своме пчелару: „*ил' ме љуби
ил' ме се окани*“.

Вел. Радинци

Ђорђе Коларовић.

Нешто о потрошњи меда и медовине у средњем веку.*

Mед и у средњем веку замењиваше шећер а медовина — вино од меда — уз неку врсту пива данашња алкохолна пића.

Медовине, која је већ у старим германским скаскама била омиљено пиће богова и јунака, много се трошила у свој северној половини Јевропе и поглавито су је радо пили имућнији становници градова — грађани јер је она као јако пиће пристајала уз тешка јела становника на северу, те се није чудити што медовина и дан данас има велику улогу у Данској и на Скандиванском полуотоку. Онамо се она продаје у стакленицама на великим сајмовима.

У Немачкој, а и по свима северним јевропским државама кнезови, витези и грађани радо су се надметали ко ће моћи више попити медовине и гдекоји се од њих не мало одликовао у тој „племенитој“ утакмици. Колико се у оно време могло смаћи тога пића види се отуда што се у рајнским покрајинама за судије на дан суђења морао приправити један аков медозине.

Медовину као и пиво дужни су били справљати држаоци баштина светске и црквене властеле и у име десетка давати је својим господарима. Ово је важило за северну Француску и Нидерланд на искрај осмога столећа.

А да је 1050 год. било у обиљу медовине на горњој Лаби доста је да споменемо како су када је ватра букнула у граду Мајсену у Саксонској у недостатку воде гасили ватру медовином,

У Улму у Виртембершкој многи су се грађани бавили справљањем медовине а и у разним градовима на обалама Ливланда и Пруске, као у Данциху и Риги беху многе творнице за медовину.

* Tony Kellen „Katechismus für Bienenzüchter etc.“

У Минхену, данашњем Елдораду пива, биће да се у великој мери произвађала и трошила медовина судећи по једноме параграфу градскога устава, који је наређивао, да се медовина пре него се наточи мора дваред или бар једаред преточити а процедити је — филтровати продавац није био дужан.

Морамо још овом приликом обратити пажњу на чудновату употребу меда у средњем веку. Било је случајева да су злочинце осудили на смрт али не од мача, него од меда, наиме намазали би их медом и извели на жестоко сунце да их муве пецају, док не би у грозним мукама умрли; или су их медом намазали, па их онда у перју провађали и тако „нагиздане“ водили по улицама народу на углед и поругу.

Сомбор.

Милутин Гавриловић
свештеник.

Мед као храна и лек.

лечничком часопису „Die Gesundheit“ (Здравље) има ова белешка о меду: „по сварљивости, хранљивости и укусу нема меду суврста средства за живот. Као што вода непосредно прелази у крвне судове и не оставља за собом никака трага и као што се чисто уље у одређеној мери све претвори у крв и у храну телу, тако и мед не остављајући за собом ни најмање дрождине (неупотребљених састојака) непосредно прелази у крв и при њезином хемијском претварању служи на загревање тела и развијање животне снаге, те је по томе једно од најврснијих средстава за исхрану крај свег тога што се о њему самом не може живети“.

Свештеник Себастијан Кнајп у своме спису „Meine Wasserkur“. (Моје лечење водено) вели за мед ово: „ја сам чинио разне огледе с медом у свом лечењу и дошао сам сваки пут до уверења, да је он од особитога утицаја. Он лучи, чисти, крепи. Замедљан теј давно је познат као лек за катаре и за лучење слузи. Сељаци праве од меда мелем за спољашње отоке. Све друге машчуре не помажу колико овај прости нешкодљиви лек који се још к томе врло лако прави. Узме се колико меда толико бела брашна, успе се мало воде и

тесто се добро умеси. Тај медљани мелем не сме бити течан него густ. Тако зготовљен мелем привије се на оток. — Мед лечи и неке унутрашње мање бољке као: отоке у стомаку, ако су у малој мери. Ја не бих препоручио да се сам мед узима, него нека се помеша са каквим год прикладним тејом; тада овај племенити екстракт изгуби нешто од оштрине своје. Ко има тешко гутање због катарa у грлу ваља се да у $1/4$ литре воде укуха једну кафену лажицу меда и том замедљаном водом да грло испира. За певаче је ова вода најбоље и најслађе средство за грготање (Gurgelwasser). — Медљана вода је позната као лек, који систи очи и вид јача. У $1/4$ литре воде метне се једна кафена лажица меда и куха се да кључа пет минута па се онда том водицом испирају очи.

Још нешто морам споменути. Познавао сам једну старину од преко осамдесет година, који је сваки дан сам себи справљао напитака у место вина. Он би усую у кључалу воду једну већу лажицу чистог меда и пустио да се мало прокуха и то би било његово свакидашње пиће. Против тог пића нико не бих могао рећи да није здраво и крепљиво. Из свога искуства знам, да то „вине“ чисти, храни и снажи“. —

Солбор.

Милутин Гагриловић
свештеник.

Дописи.

Рума. Са више страна питано је: „Шта ради управни одбор српске пчеларске задруге и како напредује задруга?“ Та питања потекла су једно због тога, што нису штампани записници седница управног одбора, а друго из бојазни, да нису можда наше несретне размирице и ово културно-економско друштво распрштале. Ово не стоји, а одборски записници нису зато штампани, што се сав рад одбора до сада кретао око тога: како да се задруга материјално осигура не само што већим бројем чланова, већ и сталном припомоћи са које друге стране. Какве ће среће одбор бити у томе заузимању још не знамо, чекаћемо и онда опширан извештај главној скупштини поднети, да се види шта је све одбор у томе правцу радио. Довољно ће бити ако засада укратко споменемо, да се управни

одбор представком поново обратио на вис. кр. земаљску владу у Загребу ради веће припомоћи, јер је влада на прву молбу поделила задрузи само 200 круна годишње и то уз врло тешке увете. Исто тако поднета је поново молба имовној општини у Митровици ради припомоћи од 200 круна једанпут за увек, кад већ није уважена прва молба, којом је мољена редовна годишња припомоћ од 200 фор. а да за то задруга шаље свој лист свакој од шездесет општина, које спадају у подручје имовне општине. Пошто основне школе и њени учитељи могу највише допринети, да се пчеларство у народу рашири и национално-економску вредност добије, обратио се је одбор представком кр. котарској области румској, да подручна општинека поглаварства позове, да школе у срп. пчеларску задругу упишу. Тиме ће задруга двоструку корист получити — моралну, што ће имати важне помоћнике за ширење пчеларства, а материјалну у лепом броју сталних чланова.

Многоуважени кр. котарски предстојник г. Богдан Новаковић, пошао је још даље, те се поводом речене представке обратио на шест околних котарских области, да школе у „Српску пчеларску задругу у Руми“ упишу. Одбор ће и надаље највише у томе правцу радити, да таким члановима задругу умножи. Све могуће урађено је и за прикупљање чланова и чланарине. И са те стране можемо бити задовољни, јер данас већ поред знатнијих издатака броји благајница 600 круна готовине, а да се повереници за убирање чланарине више брину, била би која стотина још више у благајници.

Да се у Руми, као седишту задруге, подигне узоран друштвени пчелињак, сада је најважнија брига управног одбора. Важан корак учињен је већ. Заузимањем поглавитог г. Богдана Новаковића кр. котарског предстојника румског, дало је румско трговишно заступство „Срп. пчеларској задрузи“ 1000□ хвати општинеке земље за пчелињак на врло згодном месту — баш поред врта господарске подружнице. Одбор ће све силе уложити да пчелињак удеси, да буде имао сва својства узорног пчелињака и и да као стручна школа „Срп. пчеларској задрузи“ већ идућих школеких ферија за пчеларска предавања послужити може.

Пишући ове ретке поводом напред поменутих питања а и да као тајник „Срп. пчеларске задруге“ дадем обавештења о живету њеном са задовољством напомињем још и то, да се већ

са првим пролетним сунцем показало живље кретање међу пчеларима. Наручено је наиме већ 112 Живановићевки код овдашњег столара Јована Максимовића. Осим тога подиже кр. јавни бележник г. др. Јован Шевић пчелњак на својој пуствари „Јелковац“, што ће на околна села имати корасног утецаја, јер ће г. Шевић увелико да уведе ову корисну грану економије и кад се корист њена покаже, кренуће се и други да се пчеларством баве.

М. Ш.

„Српска пчеларска задруга у Руми.“

И з в о д

из записника седнице управног одбора српске пчеларске задруге у Руми од 27. фебруара (12. марта) 1900. год.

Бр. 6. ех 1900.

Уверивши се одбор овај пригодном шконтрирања благајне и прегледања рачунске књиге и именика чланова, да нужној евиденцији: када, коме и колико је који члан чланарине уплатио смета то, што неки чланови шаљу чланарину „Срп. пчеларекој задрузи“ у Руму а неки опет „Српском Пчелару“ у Карловце^а, те се тако не могу дужници благовремено на уплату опомињати, —

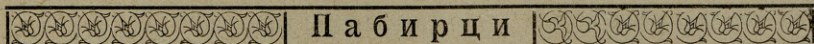
закључује, да се у идућем броју „Српског Пчелара“ повереници за скупљање чланова и чланарине, а тако и сви чланови обавесте, да чланарину управном одбору „Срп. пчеларске задруге“ у Руму у будуће шаљу, а уредништво „Српског Пчелара“ замолити, да на њега послану чланарину овом одбору послати изволи, а трошкови за лист намириће се концем сваке пчеларске године.

Тајник:

Марко Шаула.

Председник:

Тоша Богдановић.

Особине чистога меда. Дobar, чист мед познаје се по његову нарочитом, пријатном и јаком мирису, по угодном слатком и нешто реском, но не на киселом кусу и по беличастој или као златно жутој масти. У течном стању први мед је чист као кристал и провидан;

кад га човек једе, не дражи грло, а кад се помеша са јелом лако га је осетити по нарочитом му кусу. Чист мед не сме бити водњикав него густ, а ни мутан. Кад га се претима дотакнемо, припања као лепак, а кад капе на земљу капљица се не расипа него је као сјајна куглица или као зрно бисера, иначе има у њему воде. Ако је мед мутан или има талога у њему, знак је да је којешта трпано у њ. Горак, кисео и буђав мед не заслужује ни то име да носи.

Чист мед се укри (кристализује) после неколико месеци, и неке врсте меда и пре, већ после неколико недеља. По том се, као по најпозданијем знаку, и познаје да је мед прави, јер лажан мед остаје увек течан. Чист мед, ако се једном или више пута загреје до кључалости, неће се лако кристализовати него обично месецима остаје течан. Мед се може и у кристализованом стању употребити, и ако тада изгуби нешто од свога пријатнога куса и мириса. У полак кристализован мед је изврстан за јело, само што се брже троши. Кристализован мед се даје повратити у првашње течна стања: ако се у отвореном суду у води до 70° R загреје и чешће меша докле док се не растопи.

○ **Епизода из врапчјег живота. Номична а уједно и занимљива сцена из тичјег животога одиграла се недавно у једном чешком месту. У башги једног учитеља налазило се неколико кошница, а несташни врабац не имајући чим заложити глад, дошао је па то, да и трутовско месо не мора бити рђаво. Што је напустио то је и урадио. Кад год би му закрчала прева сео би на лето и дрско изазивао пчеле. Ако се појавила пчела, наш би јунак просто стругнуо, а ако је изашао трут, тог је кључно и прогутао. Ту вештину понављао је кад год је за добро нашао. При томе је као што видимо показао изванредан дар и око за разликовање трута од пчеле у које није никад дирао. Но једаред је ту своју вештину скупо платио. Слети с оближњег дрвета на лето, намести се да дочека своју жртву. На брзо ево ти трута, врабац панишани и кључце. Али, где невоље! Трут који је био само рађен жалосно писну, што чуше остале пчеле и излетеше да одшале шалу дрском врапцу. Све на њега појурише, а врабац у присуству духа скочи у траву и поче се превртати, крилима млатати и у помоћ звати, не бих га ко спасао љуте беде и невоље. Врабац је имао још снаге и времена да одлети а да ли је жив остао не зна се.**

Централно Пољопривредно Друштво за Краљевину Чешку.

Централно Пољопривредно Друштво за Краљевину Чешку у Зл. Прагу приређује :

Општи пољопривредни изложбени сајам (вашар) за време од 29. априла (12. маја) па до 4. (17.) маја 1900.

Цељ је томе изложбеном сајму (вашару), да успостави непосредну трговинску везу између произвађача и потрошача, те да нађе потрошаче за пољопривредну индустрију и сировину.

Изложбени сајам (вашар) биће из ових одељења :

I. Пољопривредних машина и справа.

II. Изложба стоке: 1., говеда, 2., коња, 3., оваца, свиња и коза.
 III. Изложба млекарства (приређује одељење чешког земаљског културног већа и Централно Пољопривредно Друштво за Краљевину Чешку).

IV. Пољопривредних творина, помоћних и нужних справа за пољопривредне производе.

V. Занатлијских и индустријских производа.

VI. Животних намирница, пића и помоћних машина.

VII. Изложба живина и птица.

За излагање стоке и осталих предмета (сировина), пријављује се на прописаном друштвеном табаку — пријавници.

Ова је изложба од велике важности за сточаре и за оне, који тргују живином и пољопривредним производима. Ти ће наћи стални муштерија за своју робу, а Чешка, Моравска и Шлезивија су знатни построшачи јужних сировина-производа. — Свака лепа сировина може се изложити, а могућност за излагање је свакоме пружена, јер су незнатне цене изложбених места.

Централно Пољопривредно Друштво за Краљ. Чешку:

Председник: JVDr. Фридрих кнез Шварценберг.

Предстојник приређ. Одбора: Р. Јан.

Ко жели тачнијег обавештаја, нека се обрати на Б. Никашиновића у Вршац.

* * * **Узоран пчелињак.** Угарски министар за пољску привреду И. Дарањи основао је у Геделу узоран пчелињак. Тај пчелињак служиће као узоран свакоме, ко год хоће да га проучава. На њему ће се држати течајеви за свештенике и учитеље и друге и предаваће се ту како теорија тако и пракса из пчеларства. Ту ће се садити дрвета и сејати биље које ће пчелама служити као добра нашта. Одавде ће се таква дрвета или семење делити пчеларима бесплатно или по врло незнатну цену. Посетиоци овога пчелињака упознаваће се ту са правом вредношћу меда и разноврсном употребом његовом. Затим моћи ће ту сваки научити разне кошнице правити. Речју, овде ће се моћи видети и научити све што иде на пчеларство. Та ће школа пчеларска стати државу трошка, али ће без сумње у кратко време донети стотрука плода. Ова установа ступа ове године у живот.

Претилата, огласи, рекламације, рукописи и све што се тиче уредништва шаље се уредништву „Српског Пчелара“ у Ср. Карловце.

Претилату за Србију прима Пчеларско-вођарска задруга у Београду.

За огласе и објаве плаћа се 12 Ф. од једног реда ситних слова а за жиг сваки пут по 60 Ф. — Неплаћена се писма не примају.

Рукописи се не враћају.

Власници Јован Живановић и Иван Маширевић.

Штампа Српске Манастирске Штампарије. 1900. — 162.